

LIKKUTEI TORAH • ROSH HASHANAH • MAAMAR 3

להבין המשנה [רפ"ד דר"ה] י"ט של ר"ה שחל...

“To understand the Mishnah: When the Yom
Tov of Rosh HaShanah fell on Shabbos”

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/likutei-torah/rosh-hashanah/3/

1 להבין המשנה [רפ"ד דר"ה] [דראש השנה] י"ט של ר"ה [ראש השנה] שחל להיות בשבת במקדש היו תוקעין

אבל לא במדינה ומפרש בגמרא משום גזרה דרבה שמא יוליכנו ד"א [ד' אמות] בר"ה [בראש השנה]

To understand the Mishnah [at the beginning of the fourth chapter of Rosh HaShanah]: "When the Yom Tov of Rosh HaShanah fell on Shabbos, in the Temple they would sound [the shofar], but not in the provinces." And the Gemara explains [that this is] because of Rabbah's decree: "lest one carry it four cubits in the public domain."

וי"ט ראשון של חג היו נוטלין את הלולב אפילו במדינה בזמן בהמ"ק [בית המקדש] משום ד"ט הראשון הוא דאורייתא כו' וכבר הקשו התוס' [התוספות] רפ"ד דר"ה [דראש השנה] ורפ"ד דסוכה דמ"ש שופר מלולב ע"ש.

And [when] the first Yom Tov of the Festival [fell on Shabbos], they would take the lulav even in the provinces in the time of the Holy Temple, because the first Yom Tov is [a mitzvah] from the Torah, etc. And Tosafos already raised the question, at the beginning of the fourth chapter of Rosh HaShanah and at the beginning of the fourth chapter of Sukkah: how is the shofar different from the lulav? See there.

עוד יש לעורר ולשום לב מה ראו חז"ל [חכמינו זכרונם לברכה] לעקור מ"ע [מצות עשה] דשופר ולולב אפילו ביום ראשון בגבולין עכ"פ [על כל פנים] אפילו בזמן שאין בהמ"ק [בית המקדש] משום גזרה דרבה בעלמא והלא החשש הוא להדייטים וקלי

Further, one should raise [the question] and give it thought: what did our Sages, of blessed memory, see [fit] to uproot the positive commandment of shofar and of lulav, even on the first day, in the outlying regions at any rate, [and] even at a time when there is no Holy Temple, merely because of Rabbah's decree? Surely the concern is [only] for the unlearned and those light

הדעת ואיך מנעו המצוה לגמרי מכמה צדיקים גדולים וטובים ובפרט מצות שופר ולולב שהרבה כוונות תלויות בהם ליודעי דעת שנוגעים עד רום המעלות. אך להבין כל זה צריך להקדים תחלה שרש ענין השופר.

of mind; so how could they withhold the mitzvah entirely from many great and good tzaddikim, and especially the mitzvos of shofar and lulav, on which many intentions (kavanos) depend for those who have knowledge, [intentions] that reach the loftiest heights? But to understand all this, we must first preface the root of the matter of the shofar.

2 והוא ע"פ שיבואר ג"כ ענין בחי' מלכיות בר"ה [בראש השנה] שהוא ענין בחי' בנין הנוק' [הנוקבא] כידוע.

This will be [understood] in light of what will also be explained: the matter of the level of Malchiyos (the verses of Kingship) on Rosh HaShanah, which is the matter of the level of the building of Nukva (the feminine), as is known.

דהנה נודע ההפרש שבין יחודא עילאה ליחודא תתאה בהיות שיש ב' מיני השתלשלות הא' הנק' בלשון הפרדס בחי' עילה ועלול שכל עלול מוקף מעילתו

For the difference between the higher unity (yichuda ila'ah) and the lower unity (yichuda tata'ah) is known: there are two kinds of chain of descent (hishtalshelus). The first is what is called, in the language of the Pardes, the level of cause and effect, in which every effect is encompassed by its cause;

והוא ענין העיגולים שבע"ח [שבעץ חיים] שהעיגול העליון מקיף לכל צד להעיגול שבתוכו דהיינו שהעיגול שבתוכו הוא נכלל ובטל אליו

and this is the matter of the circles (iggulim) in Etz Chaim, where the higher circle surrounds the circle within it on every side, that is, the circle within it is included in it and nullified before it.

והענין הוא עד"מ הרב שתופס ומשיג את כל השגת התלמיד המקבל ממנו מכל צד ופנה שמפני קוטן שכל והשגת התלמיד בעיני הרב נתפס ומוקף בשכל הרב המשפיע ונכלל בו כי בכלל מאתים מנה

The matter is, by way of analogy, [like] the teacher who grasps and comprehends the entire comprehension of the student who receives from him, from every side and angle: because of the smallness of the student's intellect and comprehension in the teacher's eyes, it is grasped and encompassed within the intellect of the teacher who imparts [it], and is included in it, for "a hundred is included in two hundred."

ונמצא שהשגת התלמיד אינה בבחי' יש ודבר נפרד לעצמה רק שהיא כלולה ובטלה בהשגת הרב והבי' שהעלול יוצא לידי גילוי בפ"ע [בפני עצמו] שזהו אינו

It follows that the student's comprehension is not at the level of a yesh (an existent), a thing separate unto itself; rather, it is included and nullified in the teacher's comprehension. And the second [kind] is that the effect comes forth into revelation by itself, which is not

כמו התכללות העלול בתוך העלה כמו אותיות השכל הכלולים בשכל עדי"מ אלא נהפוך הוא שהעילה מתלבשת בהעלם בתוך העלול

like the inclusion of the effect within the cause, like the letters of the intellect that are included in the intellect, for example; on the contrary, the cause is enfolded, in concealment, within the effect,

כמו כח המשכיל בשכל או שכל במדות וכה"ג [וכהאי גוונא] שהשכל או המדות הן הם היש ומורגשים וכח המשכיל או השכל שופע בהן בהעלם בבחי' אין כו'

like the intellective power in the intellect, or intellect in the emotive attributes (middos), and the like, where the intellect or the emotive attributes are themselves the yesh and are felt, while the intellective power or the intellect flows into them in concealment, at the level of ayin (nothing), etc.

(וזהו כענין המבואר במ"א בהפרש שבין נוני ימא שהם מובלעים תמיד במקורם ואינו דבר נפרד ממנו שבהפרדם מהים הם מתים).

(This is like the matter explained elsewhere concerning the difference between the fish of the sea, which are always absorbed in their source and are not a thing separate from it, so that when they are separated from the sea they die,

ובין בריות שבארץ שהם בחי' יש ודבר נפרד מהארץ עיין מזה בביאורי הזהר פ' בשלח בד"ה עוד י"ל [יש לומר] מאמר הנ"ל באופן אחר. וע' באגה"ק [באגרת הקודש] סי' י"ד בפ"י ארץ אשר כו' מראשית השנה.

and the creatures on land, which are at the level of yesh and a thing separate from the land. See about this in Biurei HaZohar, Parshas Beshalach, in the discourse beginning "One may further explain the above-mentioned teaching in another way." And see Iggeres HaKodesh, section 14, on the explanation of "A land that, etc., ... from the beginning of the year."

וא"ש [ואתי שפיר] לפי הנ"ל שעיקר בנין הנוק' [הנוקבא] שבר"ה [שבראש השנה] הוא בבחינת היותה ארץ שהוא יחוי"ת [יחודא תתאה] להיות מאין ליש. משא"כ בחינת ים זהו בחינת יחודא עילאה וזהו ענין כי לאלקים מגיני ארץ מאד נעלה.

And according to the above it is well [understood] that the essence of the building of Nukva on Rosh HaShanah is in the aspect of her being "land" (eretz), which is the lower unity: to be [brought into being] from nothing to something. Whereas the aspect of "sea" is the aspect of the higher unity. And this is the meaning of "For the shields of the earth belong to Elokim; He is greatly exalted."

וע"ש סי' כ' היש הנפרד כו' לא מיניה ולא מקצתיה מהערך שמהעלול אל העילה וזהו לה' הארץ ומלואה כו' כי הוא על ימים יסדה כו' דהיינו להיות עכ"פ [על כל פנים] ביטול היש).

And see there, section 20: "the separate yesh, etc.," [has] neither the whole nor any part of the relation of the effect to the cause. And this is [the meaning of] "The earth and its fullness are Havayah's, etc., for He founded it upon the seas, etc.": that is, that there be at least the nullification of the yesh.)

והנה על בחי' ראשונה א רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] קרסולי החיות כנגד כולן שוקי החיות כנגד כולן קרני החיות כו'

Now, regarding the first level, our Sages, of blessed memory, said: "The ankles of the Chayos are equal to all of them; the legs of the Chayos are equal to all of them; the horns of the Chayos, etc."

שכל הגבוה גבוה מחבירו מקיף את חבירו עד שהתחתון בטל אליו ונחשב כלא ממש לגבי העליון

For whatever is higher than its fellow encompasses its fellow, until the lower is nullified before it and is considered as truly nothing in relation to the higher.

ולכן אמרו שקרסולי ושוקי החיות שהן בחי' נה"י [נצח הוד יסוד] שהוא הבחינה היותר אחרונה שבחיות כוללות כל המדרגות שלמטה מהם וקרני החיות הן בבחי' כתר שבראש הוא כולל יותר כו'

Therefore they said that the ankles and legs of the Chayos, which are the level of Netzach, Hod and Yesod, the very last level in the Chayos, include all the levels below them; and the horns of the Chayos, which are at the level of the crown (Keser) on the head, include more, etc.

וזהו היא בחי' יחודי"ע [יחודא עילאה] בע"ס [בעשר ספירות] דאצילות דאיהו וחיוהי חד דהיינו יחוד וביטול התחתון בעליון שהגם שיש ע"ס [עשר ספירות] חכמה חסד כו'

And this is the level of the higher unity in the Ten Sefiros of Atzilus, where "He and His life-forces are one": that is, the union and nullification of the lower in the higher. For although there are Ten Sefiros, Chochmah, Chesed, etc.,

וחסד ענף החכמה שנמשך מבחינת החכמה להיות נאצל גם בחינת החסד אין בחינה זו מורגשת להיות יש ודבר בפ"ע [בפני עצמו]

and Chesed is a branch of Chochmah, drawn from the level of Chochmah so that the level of Chesed too is emanated, this level is not felt to be a yesh and a thing by itself;

רק שמ"מ חסד כלול ומוקף בבחי' החכמה והחכמה מקפת אותו מכל צד ופנה [וכמ"ש בד"ה יביאו לבוש מלכות בענין אברהם אבר מה

rather, Chesed is nevertheless included and encompassed in the level of Chochmah, and Chochmah encompasses it from every side and angle. [As is explained in the discourse beginning "Let them bring royal garments," concerning Avraham: ever mah ("a limb of mah"),

שהוא בחי' חסד נק' אבר וכלי להתלבשות בחי' חכמה כח מה והוא בטל לגבי החכמה כביטול העלול בעילתו]

for he, being the level of Chesed, is called a limb and a vessel for the investiture of the level of Chochmah, ko'ach mah ("the power of mah"), and he is nullified relative to Chochmah like the nullification of the effect in its cause.]

אבל בחינת יח"ת [יחודא תתאה] דמלי דאצי' בב"ע הוא גילוי אור האלקי להוות הבריאה מאין ליש ודבר בפ"ע [בפני עצמו] ממש שהבריאה היא יש גמור בבחי' מוגבל שאין לו ערוך כלל וכלל לבחי' הבורא שהוא בלתי מוגבל

But the level of the lower unity, of Malchus of Atzilus in Beriah, Yetzirah and Asiyah, is the revelation of the G-dly light to bring the creation into being from nothing (ayin) to something (yesh), a thing truly by itself; for the creation is a complete yesh, in a limited state, which has no comparison at all to the level of the Creator, who is unlimited.

ואם היה נמשך בבחי' עו"ע [עילה ועלול] הרי היה בבחי' בלתי גבול ג"כ אך אע"פ [אף על פי] שהוא הבריאה מאין ליש גמור עכ"ז [עם כל זה] היא בבחי' ביטול לאין

And had it been drawn down in the manner of cause and effect, it too would have been unlimited. Yet although creation is from nothing to a complete yesh, it is nevertheless in a state of nullification (bittul) to the ayin,

וכמו וצבא השמים לך משתחוים כו' והוא עיקר בחי' המלי להיות יש ושיהיה היש בטל כו':

as in "and the host of heaven bows down to You," etc. And this is the essence of the level of Malchus: that there be a yesh, and that the yesh be nullified, etc.

3 קיצור ענין הפרש בין יחוי"ע [יחודא עילאה] ליחוי"ת [ליחודא תתאה]. כמו בין עילה ועלול שהעלול מוקף מעילתו. ובטל אצלו. ובין יש מאין. וע' באגה"ק [באגרת הקודש] סי' כ':

Summary: the matter of the difference between the higher unity and the lower unity: like [the difference] between cause and effect, where the effect is encompassed by its cause and nullified before it, and [that of] something from nothing. And see Iggeres HaKodesh, section 20.

4 ב ולהבין זה בתוספת ביאור הנה נודע שבחי' המל' היא בחי' הרוממות וההתנשאות שבודאי בבחי' ההתנשאות הרי האור מובדל ומרומם בערך והעולמות מקבלים רק מבחינת המלוכה כמ"ש מלכותך מלכות כל עולמים

2. To understand this with further explanation: it is known that the level of Malchus is the level of exaltation and loftiness. For certainly, at the level of loftiness, the light is set apart and exalted in rank, and the worlds receive only from the level of Kingship, as it is written, "Your Kingship is the kingship over all worlds."

והיינו דבחינת מלכות דאצילות נעשה ע"י [עתיק יומין] לבריא כו' וע"כ בחינת החיות של העולמות הוא מבחינת יש מאין משא"כ אם היו מקבלים מבחינת ז"א בחינות המדות דאצילות עצמן

That is, the level of Malchus of Atzilus becomes Atik Yomin for Beriah, etc. Therefore the life-force (chayus) of the worlds is in the mode of something from nothing (yesh me'ayin); whereas if they received from the level of Z'eir Anpin, the emotive attributes (middos) of Atzilus themselves,

כמו החסד שהוא עצמו יורד כו' היה בא בבחי' קירוב ע"ד עו"ע [עילה ועלול] וה"י [והרי זה] כמו יש מיש כו' ולא היה בבחי' יש גמור ודבר בפ"ע [בפני עצמו]

such as Chesed, which itself descends, etc., it would come in a manner of closeness, in the manner of cause and effect, and this would be like something from something, etc., and not a complete yesh, a thing by itself.

אך לפי שמקבלים ע"י בחינת המל' שהיא בחי' התנשאות והסתלקות נעשה צמצום החיות הנמשך בהם עד שנתהוו בבחי' יש בגבול ותכלית כו'

But because they receive through the level of Malchus, which is the level of loftiness and withdrawal, a contraction (tzimtzum) takes place in the life-force drawn into them, until they came into being as a yesh, with limit and end, etc.

ומ"מ הם בבחי' ביטול לאין שהיא המלי' כי וכולם מקבלים עליהם עול מלכות שמים ומחמת אימת מלכות דאצילות נעשה בחינת ביטול היש

Nevertheless, they are in a state of nullification (bittul) to the ayin, which is Malchus, for "and all of them accept upon themselves the yoke of the Kingdom of Heaven"; and because of the awe of the Kingship of Atzilus, the nullification of the yesh comes about.

כי בחינת המלכות הם מקבלים עליהם ברצון כמ"ש שום תשים עליך מלך מדעתך ומרצונך כו'

For the level of Kingship they accept upon themselves willingly, as it is written, "You shall surely set a king over yourself": of your own mind and of your own will, etc.

[כי ל' [לשון] מלוכה אינו נופל רק על המקבלים ברצון עול מלכותו משא"כ בלתי רצון נק' ממשלה שמושל בע"כ [בעל כרחך]

[For the term "kingship" (meluchah) applies only to those who accept the yoke of his kingship willingly; whereas without [their] will it is called "dominion" (memshalah), for he rules [over them] against their will.

ולכן כר"ה [בראש השנה] שאז נברא אדה"ר [אדם הראשון] שהוא בעל בחירה וקיבל עול מלכותו ית' ברצון אז נתגלה מדת מלכותו יתברך משא"כ קודם בריאת אדה"ר [אדם הראשון] שהיו

Therefore on Rosh HaShanah, when Adam, the first man, was created, who has free choice and accepted the yoke of His Kingship, may He be blessed, willingly, then His attribute of Kingship, may He be blessed, was revealed; whereas before the creation of Adam, when there were

רק בהמות וחיות שאינן בעלי בחירה לא היה עדיין התפשטות מדת מלכותו ית'. וע"כ ג"כ בכל ר"ה [ראש השנה] צ"ל התחדשות מדת מלכותו ית' ומלכותו ברצון קבלו עליהם כו'.

only domestic and wild animals, which do not have free choice, there was not yet an extension of His attribute of Kingship, may He be blessed. And therefore, too, on every Rosh HaShanah there must be a renewal of His attribute of Kingship, may He be blessed.] And "His Kingship they willingly accepted upon themselves," etc.

5 והנה ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] ביטול הרצון למדת מלכותו ית' לקבל מלכותו ברצון מעורר למעלה בח"י הרצון העליון במדת המלוכה להיות הרצון המאציל עליון ב"ה להתלבש במדת מלכותו ית' והוא הנק' התהוות כתר מלכות כידוע

Now, through the arousal from below (isarusa dilesata), the nullification of [one's] will to His attribute of Kingship, may He be blessed, to accept His Kingship willingly, there is aroused above the level of the supernal will in the attribute of Kingship, so that the will of the supernal Emanator, blessed be He, is en clothed in His attribute of Kingship, may He be blessed. And this is what is called the coming into being of Keser Malchus (the Crown of Kingship), as is known.

(ועמ"ש בד"ה תקעו בחדש. שבכל השנה המשכה זו הוא על ידי הביטול בעסק התורה והמצות שהם רצונו וחכמתו ית' וזהו שמברכים על כל מצוה ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם כו' אך רצון עליון זה הוא המלוכבש בח"ע [בחכמה עילאה].

(And see what is written in the discourse beginning "Sound the shofar at the New Moon": that throughout the year this drawing down comes through the bittul in the occupation with Torah and mitzvos, which are His will and His wisdom, may He be blessed. And this is why we bless over every mitzvah, "Blessed are You, Havayah, our G-d, King of the world," etc. But this supernal will is the one en clothed in the higher Chochmah (Chochmah Ila'ah).

ואמנם בר"ה [בראש השנה] ההמשכה מבחי' עליונה יותר שברצון עליון מה שאינו מלוכבש כלל בח"ע [בחכמה עילאה] וההמשכה זו הוא ע"י רצון עליון שבנפש והוא ענין קול השופר כו' ע"ש).

On Rosh HaShanah, however, the drawing down is from a higher level of the supernal will, that which is not en clothed at all in the higher Chochmah; and this drawing down comes through the supreme will in the soul, and this is the matter of the sound of the shofar, etc. See there.)

וביאור הדברים הנה עד"מ בנפש האדם אנו רואים שבכל מדותיו אין עיקר התפשטותם תלוי רק ע"פ הרצון והתענוג המלוכבש בבהם

The explanation of the matter: by way of analogy, in the soul of a person we see that in all of his emotive attributes, their main extension depends on nothing but the will and the delight en clothed in them.

כמו שאף שמטבע הטוב להטיב מכל מקום אם אין רצונו מסכמת בהטבת והשפעת החסד זו מטעמו הכמוס להעלות כך ברצונו לא ישפיע כלל וכמ"כ [וכמו כן] במדת המלוכה לפניו יתברך

For example: although it is the nature of the good to do good, nevertheless, if his will does not consent to this doing of good and bestowing of kindness, for his own hidden reason that it should so arise in his will, he will not bestow at all. So too with the attribute of Kingship before Him, may He be blessed,

שהיא בחי' ההתנשאות על זולתו תלוי ברצון המאציל ב"ה וזהו אמרו לפני מלכיות שצריך לעורר רצון עליון להיות בבחי' המלוכה

which is the level of loftiness over others: it depends on the will of the Emanator, blessed be He. And this is [the meaning of] "Say before Me [verses of] Kingship": that the supernal will must be aroused to be at the level of Kingship,

דהיינו התלבשות אור א"ס ב"ה בע"ס [בעשר ספירות] דמלי ע"כ או מרים עשרה פסוקים להביא המשכה מן התנ"ך [התורה נביאים כתובים] דאורייתא מחכמה נפקת כו' להיות נעוץ תחלתן בסופן כ"ע [כתר עליון] איהו כתר מלי כו'

that is, the enclothing of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, in the Ten Sefiros of Malchus. Therefore we say ten verses, to bring a drawing down from Tanach, for "the Torah issues from Chochmah," etc., so that "their beginning is wedged in their end": Keser Elyon is Keser Malchus, etc.

והנה כדי להמשיך בחי' ענג ורצון זה צריך בהכרח להמשיך ממקור כל התענוגים רעוא דכל רעוין דעתיקא סתימו דכל סתימין כו'

Now, in order to draw down this delight and will, one must necessarily draw from the source of all delights, "the will of all wills" of Atika, "the hidden of all hidden," etc.

דהיינו שכך עלה ברצונו העליון במקור כל התענוגים הנעלם שיהיה ענג לפניו בבחי' מלוכה דוקא

That is, that it arose thus in His supernal will, in the hidden source of all delights, that there be delight before Him specifically in [the state of] Kingship;

דהיינו להמשיך רצון וענג להיות רצון המאציל בזה שיהיה חפץ ומתענג בזה אנא אמלוך כו'

that is, to draw down will and delight, so that the Emanator has a will for this, that He desire and delight in this: "I will reign," etc.

ועיקר הענג שבמלוכה העליונה עד רום המעלות היינו שיהיה יש ושיהיה היש בטל בקבלת עול מלכותו ברצון כו' ועמ"ש מזה בד"ה צאינה וראינה גבי פי' במלך שלמה מלך שהשלום שלו.

And the essence of the delight in the supernal Kingship, up to the loftiest heights, is that there be a yesh, and that the yesh be nullified in accepting the yoke of His Kingship willingly, etc. And see what is written about this in the discourse beginning "Go out and gaze," on the explanation of "King Shlomo": the King to whom peace belongs.

6 והנה בתחלת בריאת העולמות נמשך הענג והרצון העליון מאליו מצד עצמו כי חפץ חסד הוא

Now, at the beginning of the creation of the worlds, the supernal delight and will were drawn down of themselves, from His own side, "for He desires kindness."

אבל אח"כ במעשה התחתונים תליא מילתא בהעלאת מ"ן [מיין נוקבין] לעורר רצון העליון ע"י ביטול רצון שלמטה כו' וזה נעשה בר"ה [בראש השנה] שאומרים "מלכיות להיות בחי' בנין המל' ממקור הראשון

But afterwards "the matter depends" on the deeds of the lower beings, on raising mayin nukvin (feminine waters) to arouse the supernal will through the nullification of the will below, etc. And this is done on Rosh HaShanah, when we say ten [verses of] Malchiyos, so that there be the building of Malchus from the first source,

דהיינו להמשיך כתר מל' שע"י עיקר בניינה [ומטעם הנ"ל שעיקר המדה תלויה בהמשכת הרצון ב"ה ועמ"ש מזה בד"ה בהעלותך שזהו ענין אל מול פני המנורה כו' דהיינו כתר שבמל'.

that is, to draw down Keser Malchus, through which her building chiefly comes about. [For the reason mentioned above: that the attribute depends chiefly on the drawing down of the will of the Blessed One. And see what is written about this in the discourse beginning "When you kindle," that this is the meaning of "toward the face of the menorah," etc., that is, the Keser within Malchus.

7 ועמ"ש בביאור ע"פ יביאו לבוש מלכות. גבי בחינת פני היא כתר מלכות לפי שהמלכות ל"ל [לית ליה] / לית לה] מגרמה כלום ומקבלת מעשר מלכיות שלכן אומרים בר"ה [בראש השנה] יו"ד מלכיות וכתר מקבלת ממלכות שבכתר וזו היא בחי' פני.

And see what is written in the explanation on the verse "Let them bring royal garments," concerning the level of panai ("My face"): it is Keser Malchus, because Malchus "has nothing of its own" and receives from ten [levels of] Malchus, which is why on Rosh HaShanah we say ten [verses of] Malchiyos; and [her] Keser she receives from the Malchus within Keser, and this is the level of panai.

עכ"ל [עד כאן לשונו]. **וז"ש** [וזהו שכתוב] **לך אמר לבי בקשו פני ועיין בהרמ"ז** [בהרב משה זכות] **פ' אמור** (דצ"ג ע"ב) **שפי' כן דהיינו כתר מלי והיינו ע"י את פניך הוי' אבקש.**

End of quote. And this is [the meaning of] what is written, "Of You my heart said, 'Seek My face'"; and see the Ramaz on Parshas Emor (93b), who explains it so, that is, [as] Keser Malchus. And this comes through "Your face, Havayah, I will seek,"

שהם ע"ס [עשר ספירות] **שמי"ד מלכיות שבהם נעשה בנין הנוק'** [הנוקבא]. **א"נ** [אי נמי] **את פניך הוי' היינו אורות אריך ועתיק כמש"ש** [כמה שכתוב שם] **הרמ"ז** [הרב משה זכות]

which are the Ten Sefiros from the ten Malchiyos, through which the building of Nukva comes about. Alternatively, "Your face, Havayah" refers to the lights of Arich and Atik, as the Ramaz writes there;

והיינו לפי שמשם נמשך להיות הכתר שבמלי' כנ"ל והוא הנק' פני. וזהו ענין ראש השנה.

and that is because from there is drawn [what comes] to be the Keser within Malchus, as mentioned above, and this is what is called panai. And this is the matter of Rosh HaShanah:

שנה הוא בחי' מלי' וראש השנה היינו גלגלתא וכתר שבמלי' וע' מזה בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] **בפ' תצא** (דרע"ז ע"ב)

the year (shanah) is the level of Malchus, and the head of the year (rosh hashanah) is the Gulgalta (skull) and Keser within Malchus. And see about this in the Ramaz's commentary on Parshas [Ki] Seitzei (277b).

וזהו ענין תחלת מעשיך כי המלי' היא בחינת עשייה שבאצילות ותחלת מעשיך היינו כתר דנוק' [דנוקבא] **שהוא תחילת בחי' עשייה הנ"ל.**

And this is the meaning of "the beginning of Your works": for Malchus is the level of asiyah (action) within Atzilus, and "the beginning of Your works" is the Keser of Nukva, which is the beginning of the above-mentioned level of asiyah.

וזכרון ליום ראשון י"ל [יש לומר] **דהיינו כתר הכללי בחי' א"א שנק' יום ראשון שלמעלה מההשתלשלות כמ"ש סד"ה ביום השע"צ** [השמיני עצרת].

And "a remembrance of the first day" may be explained as the general Keser, the level of Arich Anpin, which is called "the first day," being above the chain of descent (hishtalshelus), as is written at the end of the discourse beginning "On the day of Shemini Atzeres."

8 והיינו שממלי שבכתר נמשך להיות כתר שבמלי כנ"ל. ועיין בע"ח [בעץ חיים] שער א"א ספ"ב [סוף פרק ב'] דהמלי שרשה למעלה מט"ס [מט' ספירות] דא"א עצמן אלא מבחינת עתיק כו' וזהו זכרון ליום ראשון.

That is, from the Malchus within Keser is drawn [what comes] to be the Keser within Malchus, as mentioned above. And see Etz Chaim, Shaar Arich Anpin, at the end of chapter 2, that the root of Malchus is higher than the nine Sefiros of Arich Anpin themselves; rather, [it is] from the level of Atik, etc. And this is "a remembrance of the first day."

ועמ"ש בפ"י המלות ע"פ ארוממך אלקי המלך] כי הנה ר"ה [ראש השנה] זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון וע"כ נק' ר"ה [ראש השנה] ראש גילוי החיות דרך כללות על כל השנה.

And see what is written in the explanation of the words on the verse "I will exalt You, my G-d the King." For Rosh HaShanah is "this day, the beginning of Your works, a remembrance of the first day"; therefore Rosh HaShanah is called the head of the revelation of the life-force (chayus), in a general and collective way, for the whole year.

9 וכח זה ניתן לישראל להיותם מקבלים מלכותו ית' ברצון משא"כ בבחי' שנקרא מושל וממשלתך בכל דור ודור אפילו דור המבול ודור הפלגה שמרדו בה' מ"מ מלכותו בכל משלה כתיב ובחי' ממשלה בע"כ [בעל כרחך]

And this power was given to Israel, because they accept His Kingship, may He be blessed, willingly. This is not so at the level at which He is called "ruler," "and Your dominion is in every generation": even [over] the generation of the Flood and the generation of the Dispersion, who rebelled against G-d, nevertheless "His kingship rules over all" is written; and the level of dominion is against [their] will.

ולכן אפי' [אפילו] בלעם אמר לא אוכל לעבור את פי ה' כי רוח המושל עליו יעלה בע"כ [בעל כרחך] (ועיין בפ' מקץ קצ"ה ע"א)

Therefore even Bilam said, "I cannot transgress the word of Havayah," for "the spirit of the ruler" rises over him against his will. (And see Parshas Mikeitz, 195a.)

אבל להיות נק' בשם מלך לקבל ברצון נעשה ע"י עושי רצונו דוקא [ועמ"ש בד"ה אתם נצבים בפ"י למען הקים אותך לו לעם]:

But to be called by the name "King," accepted willingly, comes about specifically through those who do His will. [And see what is written in the discourse beginning "You are standing," on the explanation of "in order to establish you as a people to Him."]

10 קיצור. מלי רוממות ומ"מ נמשך ביטול ומלכותו ברצון קבלו. ועי"ז מעוררים הרצון שיומשך להיות כתר דנוק' [דנוקבא] והמשכה זו צ"ל מא"א [מאריך אנפין] ועתיק רצון ותענוג העליון.

Summary: Malchus is exaltation, and nevertheless bittul is drawn forth, and "His Kingship they willingly accepted." Through this the will is aroused, so that it be drawn down to become the Keser of Nukva; and this drawing down must come from Arich Anpin and Atik, the supernal will and delight.

ג והנה כל המשכת ענג ורצון עליון במדת המלוכה ממקור כל התענוגים הוא ע"י השופר שהוא של איל

3. Now, all this drawing down of supernal delight and will into the attribute of Kingship, from the source of all delights, is through the shofar, which is of a ram.

והענין כי הנה שרש נפש הבהמה הוא מבחי' פני אריה פני שור כו' שבמרכבה ששרשם מבחי' בהמות בהררי אלף שמבחי' התהו

The explanation: the root of the soul of an animal is from the level of "the face of a lion" and "the face of an ox," etc., in the Chariot (Merkavah), whose root is from the level of "the beasts upon a thousand hills," which is from the level of Tohu (chaos).

והנה ידוע שמפני שהאורות דתהו היו בריבוי ותוקף גדול לא יכלו הכלים לסבול האור וע"כ נפלו הכלים ונשברו ומקום נפילתן היה בעולם הבריאה והן הן המרכבה דפני אריה פני שור כו'

Now it is known that because the lights of Tohu were in great abundance and intensity, the vessels could not bear the light; therefore the vessels fell and broke, and the place of their fall was in the World of Beriah, and they are themselves the Chariot of "the face of a lion," "the face of an ox," etc.

ולכן טבע הבהמה בבחי' ביטול גדול יותר מהאדם [ועמ"ש בזה בפ' אמור בד"ה והניף הכהן אותם כו' על שני כבשים כו'] מפני שהאדם יש לו דעת מעולם התיקון

Therefore the nature of the animal is in a state of greater bittul than man [and see what is written about this in Parshas Emor, in the discourse beginning "And the kohen shall wave them, etc., upon the two lambs," etc.], because man has Daas, from the world of Tikkun (rectification),

אבל הבהמה הוא למטה מן הדעת והיינו מפני שרשה שהוא למעלה מן הדעת מבחי' עולם התהו כו'

whereas the animal is below Daas; and this is because of its root, which is above Daas, from the level of the world of Tohu, etc.

ולכן תוקעין בשופר של בהמה דוקא שיש בה בחי' ביטול יותר לעורר בחי' ביטול שלמעלה מן הדעת והיא עצמו הטעם בענין התקיעה

Therefore we sound specifically a shofar of an animal, which has more bittul, to arouse the level of bittul that is above Daas. And this itself is the reason in the matter of the tekiah (the sounding):

שהוא קול פשוט היוצא מהבל הלב שעדיין לא בא לידי גילוי באותיות כלל מפני שהוא מבחי' פנימית נקודת הלב שאינו בא כלל לידי גילוי אותיות עדיין

it is a simple sound that comes out from the breath of the heart, which has not yet come to be revealed in letters at all, because it is from the level of the inner dimension of the point of the heart, which does not yet come to be revealed in letters at all.

כי האותיות שרשם בחכמה שבממוח ובחי' הבל הזה היוצא בבחינת קול פשוט הוא בבחינת פנימית נקודת הלב שלמעלה מהחכמה שבממוח כו'

For the root of the letters is in the Chochmah in the brain, while this breath that comes out as a simple sound is at the level of the inner dimension of the point of the heart, which is above the Chochmah in the brain, etc.

וביאר זה הנה ידוע שיש ב' מיני קול הא' הנקרא קול הדבור שגם הוא יוצא מהבל הלב

The explanation of this: it is known that there are two kinds of sound. The first is what is called the sound of speech, which also comes out from the breath of the heart,

אך הוא מבחי' חיצונית הלב שהן בחינות המדות שכלב הנמשכות מהמוחין דחוי"ב [דחכמה ובינה] עד למטה מן הדעת שהדעת ממשיך השכל שבממוח אל הלב.

but it is from the level of the outer dimension (chitzoniyus) of the heart, which is the emotive attributes (middos) in the heart, drawn from the intellect (mochin) of Chochmah and Binah down to below Daas, for Daas draws the intellect that is in the brain to the heart.

אבל בחי' קול פשוט היוצא מהבל הפנימי שבעומקא דלבא שהוא למעלה מן השכל להיותו פנימית הרצון שבלתי מוגבל בשכל שלכן הוא קול פשוט וכמו צעקה פתאומית שבאה מנקודת עומק הלב להיות ההתפעלות בעצם הנפש ממש

But the level of the simple sound comes out from the inner breath in the depth of the heart, which is above intellect, since it is the inner dimension of the will, which is not limited by intellect; that is why it is a simple sound, like a sudden cry that comes from the point of the depth of the heart, the stirring being in the very essence of the soul,

כמו צעק לבם אל ה' ובחינת צעקה זו היא למעלה משרש האותיות שבחכמה [ועמ"ש מזה באריכות ג"כ בד"ה תקעו בחדש הנ"ל] וע"י שתוקעים בו תקיעה

as in "Their heart cried out to G-d." And this cry is above the root of the letters, which is in Chochmah [and see what is written about this at length, too, in the discourse beginning "Sound the shofar at the New Moon," mentioned above]. And through sounding with it a tekiah

של מצוה בקול פשוט וברעותא דלבא שבבחי' למעלה מן הדעת ולמעלה מבחי' אותיות מעורר ג"כ למעלה בחי' כתר שלמעלה מהחכמה ודעת ונמשך ענג בבחינת מלוכה להיות מתענג מביטול היש

of a mitzvah, with a simple sound and with the desire of the heart (re'usa deliba), which is at a level above Daas and above the level of letters, there is also aroused above the level of Keser, which is above Chochmah and Daas, and delight is drawn into the level of Kingship, so that He delights in the nullification of the yesh.

ולכן תוקעים בשופר שצדו א' קצר והב' רחב ע"ד שנאמר מן המצר קראתי י"ה ענני במרחב י"ה וד"ל [ודי למבין].

Therefore we sound with a shofar whose one end is narrow and the other wide, in the manner of what is said, "From the narrow place I called Yah; Yah answered me with expansiveness." And this suffices for one who understands.

11 והיינו תקיעה ראשונה שהיא המשכה מלמעלה למטה שמתענג מביטול היש כנ"ל אמנם תקיעה אחרונה היא העלאה ממטה למעלה ע"י קדימת השברים והתרועה

And this is the first tekiah, which is a drawing down from above to below, so that He delights in the nullification of the yesh, as mentioned above. The last tekiah, however, is an elevation from below to above, through the shevarim and the teruah that precede it,

שהם בבחי' שמאל דוחה והתעוררות רחמים רבים כמ"ש במ"א וכמ"ש בכוונת שהתקיעות והשברים הם לבטל היצה"ר [היצר הרע] כו' [ועכ"ז] [ועם כל זה] יובן הפסוק כי קרוב אליך הדבר כו' לעשותו.

which are at the level of "the left hand pushes away" and the arousal of abundant mercy, as is explained elsewhere, and as is written in the Kavanos, that the tekios and the shevarim are to nullify the evil inclination, etc. [And with all this, the verse "For the word is near to you, etc., to do it" will be understood.

פ"י הדבר היינו ה' דבר מלי דאצילות לעשותו להיות בנין הנוק' [הנוקבא] שנק' ג"כ עשייה שבאצ"י כנ"ל ועמ"ש בד"ה והיה מדי חדש.

The meaning: "the word" is the word of G-d, Malchus of Atzilus; "to do it" is that there be the building of Nukva, which is also called the asiyah (action) within Atzilus, as mentioned above. And see what is written in the discourse beginning "And it shall be, from one New Moon to the next."

כי דבור לשון הנהגה והמשכה כו' להתלבש גם בעשייה גשמיות כו' וזהו ענין ששת ימי המעשה משא"כ בשבת כתיב ממצוא חפצך ודבר דבר כו'.

For "speech" (dibbur) is an expression of leading and drawing down, etc., to be en clothed even in physical action, etc.; and this is the matter of the six days of action (ma'aseh). Whereas of Shabbos it is written, "from pursuing your affairs and speaking words," etc.

12 ובפיך היינו ע"י השופר ובלבבך רעו"ד [רעותא דליבא] ואומרו כי קרוב אליך כו' היינו שאתם קרובים זל"ז

[זה לזה]

"In your mouth": that is, through the shofar; "and in your heart": the desire of the heart (re'usa deliba). And its saying "For [it] is near to you," etc., means that you are near to each other,

כי הנוק' [הנוקבא] נק' אחותי לז"א שהוא הנק' ישראל כי שרית כו'. וגם שבנינה הוא מט' [מטה] מלכות שלו.

for Nukva is called "my sister" to Z'eir Anpin, who is called Yisrael, "for you have striven," etc. And also, her building is from his nine Malchiyos.

ועוד כי שרש אותיות הדבור שמח"ע [שמחמה עילאה] היינו ג"כ מקדמות השכל שלמעלה מהשכל המושג כמ"ש באגה, ק ע"פ ויעש דוד שם וא"כ עם היות שהמשכת

Furthermore, the root of the letters of speech, which is from the higher Chochmah, is also from the "antecedence of intellect" (kadmus hasechel), which is above comprehended intellect, as is written in Iggeres HaKodesh on the verse "And David made a name." If so, even though the drawing down

הרצון וכתר דמלי צ"ל נמשך מא"א [מאריך אנפין] שלמעלה גם מהחכמה עכ"פ [על כל פנים] קרובים הם זל"ז ועמ"ש סד"ה כי המצוה הזאת כו' מענין זה דכי קרוב אליך הדבר.

of the will and of the Keser of Malchus must be drawn from Arich Anpin, which is above even Chochmah, at any rate they are near to each other. And see what is written at the end of the discourse beginning "For this commandment," etc., on this matter of "For the word is near to you."

א"נ [אי נמי] כמ"ש (בזכריה סימן ד') והנה מנורת זהב כו' זה דבר ה' והמנורה היא כנס"י [כנסת ישראל].

Alternatively, as is written (in Zechariah, chapter 4), "And behold, a menorah of gold," etc., "This is the word of Havayah"; and the menorah is Knesses Yisrael (the Congregation of Israel).

ובמ"א נת' [נתבאר] שיש במל' ב' פרצופים פרצוף הפנימי נקרא כנס"י [כנסת ישראל] והחיצון זהו הדבור וזהו כי קרוב אליך הדבר וזהו ג"כ ענין ישראל עלו במחשבה והמחשבה עם הדבור קרובים זל"ז [זה לזה].

And elsewhere it was explained that in Malchus there are two partzufim (configurations): the inner partzuf is called Knesses Yisrael, and the outer one is speech. And this is "For the word is near to you." And this is also the matter of "Israel arose in thought": thought and speech are near to each other.]

והנה מבואר בפע"ח [בפרי עץ חיים] שסוד השופר הוא בבינה כי התלבשות ומקום גילוי התענוג הוא בבינה וכנודע כי התגלות עתיק הוא בבינה

Now, it is explained in Pri Etz Chaim that the mystery of the shofar is in Binah, for the enclothing and the place of revelation of delight is in Binah; and, as is known, the revelation of Atik is in Binah.

(ועמ"ש מזה בפ' לך לך גבי ה' דאברהם ע"ש) ולכן הוא בחי' עוה"ב [עולם הבא] והיינו מפני שהיא בחי' השגה ועיקר התגלות התענוג הוא בהשגה דוקא כמו עדמ"מ [עד"מ] למטה באדם כשנופל לו איזה השגה ושכל חדש באיזו עמקות הוא מתמלא תענוג

(And see what is written about this in Parshas Lech Lecha, concerning the hei of Avraham; see there.) Therefore it is the level of the World to Come; and that is because it is the level of comprehension, and the main revelation of delight is specifically in comprehension. As, by way of analogy, below in man: when some comprehension, a new idea of some depth, occurs to him, he is filled with delight.

אמנם עיקר התגלות וההתפשטות התענוג בשלימות הוא דוקא אח"כ כשמשיג העמקות הזאת בהרחבת שכלו ורוחב בינתו דוקא וכמ"כ [וכמו כן] הוא למעלה שהתענוג עליון מלוכש בחכמה הנקרא עדן שהוא עצם דבר המושג כמו שהוא עדיין בעצמותו

However, the main revelation and complete spreading of the delight come specifically afterwards, when he comprehends this depth with the breadth of his intellect and the expanse of his understanding. So too above: the supernal delight is enclothed in Chochmah, which is called Eden, which is the essence of the thing comprehended as it still is in its essence;

אמנם שם הוא בהעלם ועיקר התגלותו כשנמשך בבחי' בינה שהיא בחי' השגה בהתפשטות אורך ורוחב כו'.

but there it is in concealment, and its main revelation is when it is drawn into the level of Binah, which is the level of comprehension, in an expansion of length and breadth, etc.

ולכן השופר הוא ג"כ בבינה שהתגלות התענוג הנמשך ע"י השופר הוא בבינה ומשם מקבל הדבור שהוא בחי' מל' בדבר ה' שמים נעשו להיות ענג במדת המל' ג"כ:

Therefore the shofar too is in Binah, for the revelation of the delight drawn down through the shofar is in Binah; and from there speech receives, which is the level of Malchus, "By the word of Havayah the heavens were made," so that there be delight in the attribute of Malchus too.

13 קיצור. והמשכה זו ע"י השופר קול פשוט פנימית הלב שלמעלה מהשכל ומעורר כמ"כ [כמו כן] רצון העליון שלמעלה מהחכמה והיינו ע"י שופר של איל דוקא הבהמה יש בה ביטול ממדרגות עליונות.

Summary: This drawing down is through the shofar, a simple sound, the inner dimension of the heart, which is above intellect; and it likewise arouses the supernal will, which is above Chochmah. And this is specifically through a shofar of a ram: the animal has bittul from higher levels.

ובפע"ח [ובפרי עץ חיים] שהשופר בבינה כי התגלות עתיק הוא בבינה:ד ומעתה יבואר למה אין תקיעת שופר דוחה שבת והוא

And in Pri Etz Chaim: that the shofar is in Binah, because the revelation of Atik is in Binah. 4. Now it will be explained why the sounding of the shofar does not override Shabbos. It is

כי ענין השבת הוא מ"ש כי בו שבת כו' ויכולו השמים והארץ כו' ויכל אלקים ביום השביעי כו'

because the matter of Shabbos is what is written, "for on it He rested," etc., "And the heavens and the earth were completed," etc., "And G-d completed on the seventh day," etc.

כמו עד"מ באדם כששובת ונח מאיזו מלאכת עבודה שהיה שכלו ומחשבתו מלובשת באותה מלאכה לעיין בכל פרטי המלאכה בהתחכמות כו'

As, by way of analogy, with a person who ceases and rests from some labor of work in which his intellect and thought were enclothed, to examine all the details of the work with ingenuity, etc.:

וכששובת אזי מתעלה השכל וחוזר למקורו ומתפשט מהתלבשותו כו' ואזי נמשך לו תענוג משלימות המלאכה

when he ceases, the intellect ascends and returns to its source and divests itself of its enclothing, etc., and then delight comes to him from the completion of the work.

ולכן בסיום מסכתא עושין סעודה מחמת התענוג שבא בגמר והשלמת לימודו דוקא וכך עד"מ הוא למעלה שבששת ימי בראשית היו ירידות והמשכות המדות עליונות

That is why, at the conclusion of a tractate, one makes a feast, because of the delight that comes specifically with the finish and completion of one's study. And so, by way of analogy, it is above: in the six days of Creation there were descents and drawings down of the supernal emotive attributes (middos)

לברוא בהן השמים והארץ וכל צבאם יום ראשון במאמר יהי אור ירד ונמשך במדת החסד [ומדת הגבורה כלולה בה להגביל שפעה ובתוכן מלובשת בחי' חכמה

to create through them the heavens and the earth and all their host. On the first day, with the utterance "Let there be light," [it] descended and was drawn down in the attribute of Chesed [and the attribute of Gevurah is included in it, to limit its flow, and within them the level of Chochmah is enclothed,

להיות ההשפעה ע"פ גזירת החכמה] יום ב' יהי רקיע ממדת הגבורה כו' ואח"כ בשבת כשוישבות ביום השביעי שנח ממלאכתו כביכול ונתעלו מדותיו וחכמתו ית' בעצמותו

so that the bestowal be according to the decree of Chochmah]; the second day, "Let there be a firmament," from the attribute of Gevurah, etc. And afterwards, on Shabbos, when "He rested on the seventh day," for He rested from His work, as it were, and His attributes and His wisdom, may He be blessed, ascended into His essence,

ואזי ויכל אלקים ביום השביעי ויכל הוא מלשון כלתה נפשי פי' שנמשך בחינת התענוג העליון ומתגלה בכל אשר פעל ועשה בשימ"ב [בששת ימי בראשית] הנ"ל וכמו שכתוב

then "And G-d completed (vayechal) on the seventh day." Vayechal is from the expression "my soul longs (kalsah)": that is, the supernal delight is drawn down and revealed in all that He wrought and made in the six days of Creation mentioned above; and as it is written,

והנה טוב מאד כו' וג"פ [וגי פעמים] ביום השביעי הוא כנגד ג' בחינות שהתענוג מתלבש בהם בינה הוד יסוד כו'

"and behold, it was very good," etc. And the three times "on the seventh day" correspond to the three levels in which the delight is enlothed: Binah, Hod, Yesod, etc.

וז"ש [וזהו שכתוב] בע"ח [בעץ חיים] ששבת הוא גילוי מוחין דאבא וכמ"ש ושמרתם את השבת כו' כי קדש היא לכם

And this is what is written in Etz Chaim, that Shabbos is the revelation of the mochin of Abba; and as it is written, "You shall keep the Shabbos, etc., for it is holy (kodesh) to you,"

כי התענוג הנמשך הוא מתלבש בחכמה שלכן נקרא עדן בכתוב והוא עד"מ הנ"ל כשנופל לאדם איזו השכלה מתמלא בתענוג כו' כנ"ל.

for the delight that is drawn down is enlothed in Chochmah, which is therefore called Eden in Scripture. And this is like the analogy mentioned above: when some insight occurs to a person, he is filled with delight, etc., as mentioned above.

14 ולכן כתיב ממצוא חפצך ודבר דבר כי הדבור מתעלה בחכמה שהרי התענוג הוא מן הדבור של המאמרות יהי אור יהי רקיע כו'.

Therefore it is written, "from pursuing your affairs and speaking words," for speech ascends into Chochmah; for the delight is from the speech of the utterances "Let there be light," "Let there be a firmament," etc.

ואם כן הוא שבשבת נמשך מצד עצמו גילוי תענוג עליון שמתענג מכל אשר עשה ממילא אינו נצרך לשופר שהוא ג"כ

And if so, since on Shabbos a revelation of supernal delight is drawn down of itself, in that He delights in all that He made, it follows that there is no need for the shofar, which is likewise

רק ענין המשכת התענוג במדת המלוכה וע"כ נדחה מ"ע [מצות עשה] של שופר בשבת [ומה גם לפמ"ש [לפי מה שכתוב] בזהר בשלח (דס"ג ע"ב) ובפ' יתרו (דפ"ח ע"א) בענין

only a matter of drawing down delight into the attribute of Kingship. Therefore the positive commandment of the shofar is set aside on Shabbos. [All the more so according to what is written in the Zohar, Beshalach (63b), and in Parshas Yisro (88a), on the matter

דהא כל שיתא יומין מתברכין מיומא שביעאה שהיא הבינה כמ"ש במק"מ [במקדש מלך] שם א"כ גם שבת הוא בחי' התגלות עתיק שבבינה אשר זהו בחינת השופר]:

that "all six days are blessed from the seventh day," which is Binah, as is written in the Mikdash Melech there. If so, Shabbos too is the level of the revelation of Atik in Binah, which is the level of the shofar.]

15 אך להבין מה שמן התורה מצוה וחיוב אפי" [אפילו] לתקוע בשבת אלא שחז"ל [שחכמינו זכרונם לברכה] אסרו משום גזרה דרבה.

But [we must still] understand why, by Torah law, there is a mitzvah and an obligation to sound [the shofar] even on Shabbos, and only our Sages, of blessed memory, forbade it because of Rabbah's decree.

הנה באמת יש כמה בחינות בענין התענוג לאין קץ ותכלית ויותר ממ"ש בע"ה בענין סדר ההשתלשלות וכמ"ש בהקדמת הרח"ו [הרבי חיים ויטאל] עצמו שאינו מזכיר כ"א כטפה מן הים כו'

In truth, there are many levels in the matter of delight, without end or limit, more than what is written in Etz Chaim about the order of the chain of descent (hishtalshelus); as Rabbi Chaim Vital himself writes in his introduction, that he mentions only as a drop from the sea, etc.

דהנה גם בגשמיות אנו רואים שהתענוג בנפש הוא ביתר שאת ויתר ריבוי מדרגות משאר כחות הנפש וכנראה בעליל שיש תענוגים רבים לאין קץ ותכלית

For even in physical matters we see that delight in the soul has greater eminence and a greater multitude of levels than the other powers of the soul; as is plainly visible, there are many delights, without end or limit.

כי יש הרבה מיני תענוג בחוש הטעם בחיך יטעם אוכל או משקה בהרבה מינים מינים ממינים שונים וכל אי מובדל ומשונה מחבירו בטעמו וכיוצא בזה בחוש הריח

For there are many kinds of delight in the sense of taste, as "the palate tastes" food or drink, in many kinds upon kinds of different species, each one distinct and different from the other in its taste; and likewise in the sense of smell;

וכן בדבור שמתענג מצחות הלשון והמליצה בהגיון או דקדוק או אפילו במלתא דבדיחותא וכן בשמיעה מקול נאה או כלי זמר ערב וכיוצא וכן בראיה יש תענוגים רבים שונים כנודע ועאכ"ו [ועל אחת כמה וכמה] בכחות רוחניים כמו השכל כו' וכיוצא.

and so too in speech, where one delights in fluent language and eloquence, in logic or grammar, or even in a witty remark; and so too in hearing, from a beautiful voice or a pleasant musical instrument and the like; and so too in sight there are many different delights, as is known. And all the more so in spiritual powers, such as the intellect, etc., and the like.

16 ומזה יכול המשכיל לצייר עוצם הריבוי בתענוג אלקי מאחר שנודע דכללות התענוג שבענינים דהאי עלמא הוא רק פסולת ותמצית דתמצית מתענוג האלקי וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] ר"ע [רבי עקיבא] שחק ואמר אם לעוברי רצונו כו'

From this the thoughtful person can picture the immense multitude in the G-dly delight, since it is known that the delight in the things of this world as a whole is only the refuse and the extract of the extract of the G-dly delight; as our Sages, of blessed memory, said: "Rabbi Akiva laughed and said: If for those who transgress His will, etc.,"

וכמ"ש במ"א ועאכ"ו [ועל אחת כמה וכמה] למקור התענוג העליון שהוא בודאי רב הכמות והאיכות לאין קץ ותכלית וביתר שאת ויתר עז מכל הי"ס [היי ספירות] שלמעלה עד"מ הנ"ל דחוש התענוג שבנפש שגדול מאד ורב כחו יותר מכל כחות הנפש כנ"ל.

and as is written elsewhere. And all the more so the source of the supernal delight, which is certainly great in quantity and quality, without end or limit, and "greater in eminence and greater in power" than all the ten Sefiros above, after the manner of the analogy mentioned above, of the sense of delight in the soul, which is very great and greater in power than all the powers of the soul, as mentioned above.

17 ולכן נק' בחי' מקור התענוגים למעלה בשם אריך אנפין לפי שמתפשט באריכות הרבה כנ"ל. ועמ"ש ע"פ ואתה מרבבות קדש.

Therefore the level of the source of delights above is called by the name Arich Anpin (the Long Countenance), because it extends at great length, as mentioned above. And see what is written on the verse "And He came from the myriads of holiness."

משא"כ המדות דאצילות נקרא זעיר אנפין לפי שהם מעטי הכמות ובכחי קיצור בעצם מציאותן ועד"מ ממדות שכלב האדם אהוי"ר [אהבה ויראה] שהם כחות מצומצמים וקצרים בעצם מציאותן ואינן בערך אורך המציאות של התענוג כנ"ל.

Whereas the emotive attributes (middos) of Atzilus are called Z'eir Anpin (the Small Countenance), because they are small in quantity and short in their very being; as, by way of analogy, with the emotive attributes in a person's heart, love and awe, which are contracted and short powers in their very being, and are not comparable to the length of being of delight, as mentioned above.

18 והנה בחי' המשכת התענוג שיתענג ממדת המלוכה הנמשך ע"י השופר הוא מבחי' מובדלת מבחי' התענוג המאיר בשבת שהמתענג מחמת כי וירא אלקים את כל אשר עשה

Now, the drawing down of delight, that He delight in the attribute of Kingship, which is drawn through the shofar, is from a level set apart from the level of the delight that shines on Shabbos, in which He delights because "G-d saw all that He had made,

והנה טוב מאד כנ"ל כי התענוג הנמשך בשבת הוא מה שמתלבש בחכמה דאצילות כנ"ל בפ"י ושמרתם את שבת

and behold, it was very good," as mentioned above. For the delight drawn down on Shabbos is that which is en clothed in the Chochmah of Atzilus, as mentioned above in the explanation of "You shall keep the Shabbos,

כי קדש היא כו' ובחכמה מתלבש חסד דא"א כידוע דאוי"א [דאבא ואימא] מלבישים לזרועות דא"א אבא בחד אחד ותלי ואימא בגבורה כמ"ש אני בינה לי גבורה כו'

for it is holy," etc. And in Chochmah the Chesed of Arich Anpin is en clothed, as is known that Abba and Imma en clothe the arms of Arich Anpin: "Abba is held and hangs on Chesed," and Imma on Gevurah, as it is written, "I am Binah; Gevurah is mine," etc.

אבל ע"י השופר נמשך מבחי' בינה דא"א שלמעלה מערך התענוג דז"ת [דז' תחתונות] דא"א והוא המתלבש בבינה דאצילות שסוד השופר הוא בבינה כנ"ל (ועיין במק"מ [במקדש מלך] ר"פ שמות)

But through the shofar [delight] is drawn from the level of Binah of Arich Anpin, which is beyond comparison with the delight of the seven lower [Sefiros] of Arich Anpin; and it is that which is en clothed in the Binah of Atzilus, for the mystery of the shofar is in Binah, as mentioned above. (And see the Mikdash Melech at the beginning of Parshas Shemos.)

(בדף ג' ע"א) ע"פ תשורי מראש אמנה דא גרון. מש"ש [מה שכתוב שם] בשם האוצ"ח [האוצרות חיים] ומ"ש כביאורי הזהר שם פירוש וענין בינה דא"א.

(on folio 3a), on the verse "Look from the peak of Amanah": "this is the throat"; what is written there in the name of Otzros Chaim, and what is written in Biurei HaZohar there, on the meaning and matter of Binah of Arich Anpin.

ועיין בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] ר"פ קרח ד"ה כמה עילאין פתגמי אורייתא ועפמ"ש [ועל פי מה שכתוב] הרמ"ז [הרב משה זכות] שם יובן מ"ש במשנה פ"ג [פרק ג'] דר"ה [דראש השנה] שופר כו' ופיו מצופה זהב כי זהב רומז לבינה דאריך כמ"ש הרמ"ז [הרב משה זכות] שם

And see the Ramaz's commentary at the beginning of Parshas Korach, on the passage beginning "How lofty are the words of the Torah"; and according to what the Ramaz writes there, what is said in the Mishnah, chapter 3 of Rosh HaShanah, "The shofar, etc., and its mouthpiece is overlaid with gold," will be understood: for gold alludes to Binah of Arich [Anpin], as the Ramaz writes there.

ולכן גם בשבת מצוה לתקוע מד"ת [מדת] לפי שממשיכים הארת תענוג יותר עליון מבחי' התענוג דשבת כנ"ל

Therefore even on Shabbos there is a mitzvah by Torah law to sound [the shofar], because [through it] a radiance of delight higher than the level of the delight of Shabbos is drawn down, as mentioned above.

(ועיין מ"ש בד"ה ביום השמע"צ [השמיני עצרת] גבי יפה שעה אחת בתשובה שיש שני מיני תענוג לפני המלך האחד בעשיית המצות והשני כשרואה את בנו בא מרחוק שיש זמן רב אשר לא ראהו וכראות המלך את הבן נתמלא חדוה ותענוג

(And see what is written in the discourse beginning "On the day of Shemini Atzeres," concerning "Better is one hour of teshuvah": that there are two kinds of delight before the King, one in the performance of the mitzvos, and the second when he sees his son coming from afar, whom he has not seen for a long time; and when the king sees the son, he is filled with joy and delight.

וכן בנמשל אע"פ [אף על פי] שנתרחק האדם בחטאיו מ"מ ע"י תשובה נתקרב למקורו ושרשו כו' ע"ש ועד"ז יש לומר ההפרש בין התענוג המתגלה בשבת שמתענג מכל אשר עשה זהו כעין המין הראשון

And so in the analogue: although a person has become distant through his sins, nevertheless through teshuvah he is brought near to his source and root, etc.; see there. And along these lines one may explain the difference: the delight revealed on Shabbos, in which He delights in all that He made, is like the first kind;

אמנם התענוג שע"י השופר שהוא בחינת תשובה זהו כענין כמשל שרואה את בנו בא ממרחק שהוא פנימיות תענוג יותר וכמו שכתוב מזה בד"ה שוש אשיש)

but the delight that comes through the shofar, which is the level of teshuvah, is like the analogy of one who sees his son coming from afar, which is a more inward delight; and as is written about this in the discourse beginning "I will greatly rejoice."

ושרש הענין הוא כי ידוע שהכתר הוא הממוצע בין המאציל לנאצלים וכל ממוצע יש בו בחי' מזה

The root of the matter is this: it is known that Keser is the intermediary between the Emanator and the emanated, and every intermediary has in it something of this

ומזה שלכך הוא יכול לחברם ולהוריד שפע מזה לזה וכמ"כ [וכמו כן] הכתר יש בו בחי' התחתונה שבמאציל

and of that, which is why it can join them and bring flow down from one to the other. So too Keser has in it the lowest level of the Emanator,

וגם הוא שרש להנאצלים והבחי' הא' שבו שהיא התחתונה שבמאציל גדלה וגבהה מעלתה על בחי' ב' שבו שהיא שרש הנאצלים

and it is also the root of the emanated. And the first level in it, the lowest of the Emanator, is greater and higher in stature than the second level in it, which is the root of the emanated.

והנה זה שהחכמה מלבשת להארת התענוג היינו מבחי' ב' שבו שהוא שרש לנאצלים שהן הן ז"ת [ו] תחתונות] דא"א שמתלבשות באצילות כנ"ל דא"א [דאבא ואימא] מלבישים כו'

Now, the radiance of delight that Chochmah enclothes is from the second level in it, the root of the emanated, which is the seven lower [Sefiros] of Arich Anpin that are enclothed in Atzilus, as mentioned above, that Abba and Imma enclothe, etc.

אבל על ידי השופר ממשיכים מבחי' הא' שבו שהוא בחי' תחתונה שבמאציל והיינו בחי' חו"ב [חכמה ובינה] דא"א שלמעלה מערך הז"ת [הז' תחתונות] דא"א אך מקום התגלותן הוא בבינה דאצ"י כנ"ל:

But through the shofar [delight] is drawn from the first level in it, which is the lowest level of the Emanator, that is, the level of Chochmah and Binah of Arich Anpin, which is beyond comparison with the seven lower [Sefiros] of Arich Anpin; but the place of their revelation is in the Binah of Atzilus, as mentioned above.

19 קיצור. ולכן נדחה תקיעת שופר משום גזרה דרבה בשבת כי בשבת נמשך מצד עצמו גילוי תענוג עליון.

Summary: Therefore the sounding of the shofar is set aside on Shabbos because of Rabbah's decree, for on Shabbos a revelation of supernal delight is drawn down of itself.

ומ"מ מן התורה מצוה לתקוע גם בשבת לפי שהמשכת התענוג שע"י השופר בר"ה [בראש השנה] הוא מבחי מובדלת מבחי התענוג המאיר השבת:

Nevertheless, by Torah law there is a mitzvah to sound even on Shabbos, because the drawing down of delight through the shofar on Rosh HaShanah is from a level set apart from the level of the delight that illuminates Shabbos.

20 ה אך אעפ"כ [אף על פי כן] ראו חכמים משום גזרה דרבה לדחות מ"ע [מצות עשה] זו בשבת והענין כי גזרה זו היתה בזמן בית שני כנודע בגמרא שרוב הגזירות והחומרות והסייגים היו בזמן בית שני דוקא

5. Nevertheless, the Sages saw [fit], because of Rabbah's decree, to set aside this positive commandment on Shabbos. The explanation is that this decree was [made] in the time of the Second Temple, as is known from the Gemara that most of the decrees, stringencies and safeguards were specifically in the time of the Second Temple.

והיינו מחמת שבבית שני לא היתה גאולה שלימה כי היו מלכי עובדי כוכבים מושלים עליהם כנודע

And that is because in the Second Temple there was not a complete redemption, for kings who worshipped the stars ruled over them, as is known.

וגם ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] ע"פ וארצה בו ואכבד"ה חסר ה' (בחגי סימן א') שה' דברים חסרו בבית שני בראשון ארון וכפורת ונביאים כו'.

And our Sages, of blessed memory, also said on the verse "and I will be pleased with it and I will be honored (ve'ikavdah)," [written] lacking the hei (in Haggai, chapter 1), that five things were lacking in the Second Temple [that were] in the First: the Ark and the cover, and the prophets, etc.

והטעם לכל זה כי בית ראשון היה מבחי ה' עילאה בינה [כמ"ש בזהר שמות (ד"ט ע"ב)]

The reason for all this is that the First Temple was from the level of the upper hei, Binah [as is written in the Zohar, Shemos (folio 9b)];

וע"ש במק"מ [במקדש מלך] שפ"י שגם המלי היתה אז במדרגת הבינה שהיא ה' עילאה ועמ"ש מזה סד"ה ששת ימים תאכל מצות ועיין עוד מזה במק"מ [במקדש מלך] פ' תרומה

and see there in the Mikdash Melech, who explains that Malchus too was then at the rank of Binah, which is the upper hei; and see what is written about this at the end of the discourse beginning "Six days you shall eat matzos"; and see further about this in the Mikdash Melech, Parshas Terumah,

דקמ"ג ע"א ע"פ שה"ש [שיר השירים] עלמא דחירות [ע' עיין] זהר תצוה דקפ"ג סע"א [סוף עמוד א] ופ' אמור דצ"ב ע"ב ור"פ קרח וס"פ לך לך דצ"ה ע"ב [חירות משעבוד עו"ג [עובדי גלולים]

folio 143a, on the Song of Songs], the "world of freedom" [see the Zohar, Tetzaveh, end of folio 183a; and Parshas Emor, folio 92b; and the beginning of Parshas Korach; and the end of Parshas Lech Lecha, folio 95b]: freedom from subjugation to the idolaters.

והיא בחי' עלמא דאתכסיא וע"כ היה בו הארון וכפורת שהם ג"כ מבחינה זו כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שער הארת המוחין זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] פ"ח [פרק ח']

And it is the level of "the hidden world" (alma de'iskasya); therefore it had the Ark and the cover, which are also from this level, as is written in Etz Chaim, the Gate of the Illumination of the Mochin of Z'eir Anpin and Nukva, chapter 8.

וכן הנביאים הם נו"ה [נצח והוד] דאימא דוקא וכמ"ש בשער היחודים פ"א בשם התיקונים ומבינה נביאים ואינון נו"ה [נצח והוד] כו'

And likewise the prophets are specifically Netzach and Hod of Imma, as is written in Shaar HaYichudim, chapter 1, in the name of the Tikkunim: "and from Binah, prophets, and they are Netzach and Hod," etc.

אבל בית שני חסר בחי' ה' עילאה ולא היה בו גילוי הה' דברים שהם מבחי' ה' עילאה מפני שהי' [שהיה] מבחי' ה' תתאה

But the Second Temple lacked the level of the upper hei, and the five things, which are from the level of the upper hei, were not revealed in it, because it was from the level of the lower hei.

ולכן לא היה בו חירות כו' ולכן גזרו בו חכמים כמה גזרות וסייגים שלא תהיה יניקת החיצונים משא"כ בבית ראשון בבחי' עלמא דאתכסיא

Therefore it did not have freedom, etc.; and therefore the Sages decreed in it many decrees and safeguards, so that the external forces should not draw nourishment. This was not so in the First Temple, at the level of the hidden world:

אין שם שליטה וממשלה לס"א [לסטרא אחרא] כלל ומפני זה גזרו גם גזרה זו בבית שני לדחות מ"ע [מצות עשה] של תורה שלפי שחסר בו בחי' ה' עילאה דבינה

there the sitra achra has no control or dominion at all. And for this reason they also decreed this decree in the Second Temple, to set aside a positive commandment of the Torah: because it lacked the level of the upper hei of Binah,

אזי אין מקום מוכן לגילוי והתלבשות עונג עליון דחוי"ב [דחכמה ובינה] דא"א שלמעלה מז"ת [מזי תחתונות] הנמשך ע"י השופר שאינו שורה ומתלבש

there was then no place prepared for the revelation and enclothing of the supernal delight of Chochmah and Binah of Arich Anpin, which is above the seven lower [Sefiros], that is drawn through the shofar, which rests and is enclothed

אלא בבינה דאצי' כנ"ל שהוא בחי' הכלי לגילוי תענוג זה וכמש"ל [יכמה שכתוב לעיל] באריכות ולכן בשבת שבלא"ה [שבלאו הכי] נמשך בחי' הארת התענוג מז"ת [מזי תחתונות] פטור משופר

only in the Binah of Atzilus, as mentioned above, which is the vessel for the revelation of this delight, as was explained above at length. Therefore on Shabbos, when in any case the radiance of delight from the seven lower [Sefiros] is drawn down, [one is] exempt from the shofar,

כי תענוג העליון מזה דהיינו מחוי"ב [מחכמה ובינה] דא"א הנמשך ע"י השופר לא הי' [היה] נמשך כ"כ [כל כך] בזמן בית שני.

for the delight higher than this, that is, from Chochmah and Binah of Arich Anpin, drawn through the shofar, was not drawn down so much in the time of the Second Temple.

אכן זהו במדינה אבל במקדש עצמו היו תוקעין דכתיב וזה שער השמים ופסוק זה נאמר על בהמ"ק [בית המקדש] בפרט שנק' שער השמים פי' כמו השער

However, this is in the provinces; but in the Temple itself they would sound [the shofar], for it is written, "and this is the gate of heaven," and this verse was said of the Holy Temple in particular, which is called "the gate of heaven": that is, like a gate,

שהוא מקום פתוח לכניסה ויציאה ובו עצמו היה יכול להיות גילוי בחי' בינה דאצילות וברכות בשה"ש
[בשיר השירים] ס"פ כמגדל דוד פי' מכוון לשבתך מכוון נגד שבתך זה בהמ"ק [בית המקדש] שלמעלה

which is a place open for coming in and going out; and in it itself there could be a revelation of the level of Binah of Atzilus. And in the Midrash Rabbah on the Song of Songs, at the end of [the passage on] "like the Tower of David," [it] explains "the place (machon) of Your dwelling": aligned (mechuvan) opposite Your dwelling, the Holy Temple above.

ולכן היו תוקעין בו גם בשבת אבל להמשיך גילוי בחי' בינה בכל הגבולין מבהמ"ק [מבית המקדש] זה לא
היה יכולת כ"כ [כל כך] בבית שני

Therefore they would sound in it even on Shabbos. But to draw the revelation of the level of Binah from this Holy Temple into all the outlying regions was not so possible in the Second Temple

כמו בבית ראשון שעיקר יסודתו ושרשו היה בבחינת בינה דהיינו להמשיך בחי' בינה בכל הגבולין
as in the First Temple, whose main foundation and root was in the level of Binah, that is, to draw the level of Binah into all the outlying regions.

אבל בית שני לא היה יכולת להמשיך בינה אלא לגבי עצמו שהוא שער השמים ולא בכל הגבול ין.
But in the Second Temple there was no ability to draw Binah except with respect to itself, for it is the gate of heaven, and not into all the outlying regions.

[ועיין בסש"ב [בספר של בינונים] פנ"ג [פרק נ"ג] ההפרש בין בית ראשון לבית שני שבבית ראשון היה נמשך
ומאיר מבחי' האור המקננן ומאיר בעולם הבריאה שהוא מבחי' בינה דאצילות משא"כ בבית שני כו'
(And see Sefer Shel Beinonim, chapter 53, on the difference between the First Temple and the Second Temple: that in the First Temple there was drawn down and shone [light] from the level of the light that nests and shines in the World of Beriah, which is from the level of Binah of Atzilus; which was not so in the Second Temple, etc.;

ע"ש וכמ"ש במ"א בד"ה ביאור למ"ש בסש"ב [בספר של בינונים] פנ"ב נ"ג ועמ"ש סד"ה את שבתותי
תשמרו גבי ומקדשי תיראו

see there. And as is written elsewhere, in the discourse beginning "An explanation of what is written in Sefer Shel Beinonim, chapters 52 [and] 53"; and see what is written at the end of the discourse beginning "You shall keep My Shabbosos," concerning "and revere My Sanctuary."

ועוד יובן זה ע"פ מ"ש במ"א ע"פ ועתה יגדל נא כח אד' כח היינו המילוי של שם הוי' כמ"ש בפע"ח
[בפרי עץ חיים] גבי כוונת אישר"מ [אמן יהא שמיה רבא מברך] וענין המילוי הוא להיות ההמשכה וההשפעה משם
הוי"ה למטה זהו ע"י המילוי.

This will be further understood according to what is written elsewhere on the verse "And now, let the power of Ado-nai be great": "power" (ko'ach) is the milui (spelled-out form) of the Name Havayah, as is written in Pri Etz Chaim concerning the kavanah of "Amen, may His great Name be blessed"; and the matter of the milui is that the drawing down and bestowal from the Name Havayah below comes about through the milui.

והרי פ"י כח כפשוטו הינו הכח שבהעלם שלמעלה מהגילוי. והוא בחי' סוכ"ע. והיינו שכדי להיות
בחי' התפשטות והמשכה למטה זהו ע"י כח יותר עליון כמו וידבר שלשת אלפים משל דגבי שלמה
כמ"ש בד"ה לך לך.

Now, the plain meaning of "power" is the power in concealment that is above revelation, and it is the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin). That is: in order for there to be an extension and drawing down below, it comes through a higher power, like "and he spoke three thousand parables" of Shlomo, as is written in the discourse beginning "Go forth."

ולכן נקרא המילוי בשם כח. ועד"ז יובן כאן שכדי להיות ההתפשטות וההמשכה דבחי' בינה מבהמ"ק
[מבית המקדש] בכל הגבולין זהו דוקא ע"י בית ראשון ה' עילאה כו'

Therefore the milui is called by the name "power." And along these lines it will be understood here that the extension and drawing down of the level of Binah from the Holy Temple into all the outlying regions comes specifically through the First Temple, the upper hei, etc.;

משא"כ בבית שני אף שבו עצמו היה יכול להיות גילוי בחי' בינה אבל להמשיך ממנו בכל הגבולין
בחינה זו זה צ"ל ע"י בחי' גבוה יותר שלמעלה מהשתלשלות ועיין בסש"ב [בספר של בינונים] שם גבי
ובבית שני כו'

whereas in the Second Temple, although in it itself there could be a revelation of the level of Binah, to draw this level from it into all the outlying regions must come through a higher level, above the chain of descent (hishtalshelus). And see Sefer Shel Beinonim there, concerning "and in the Second Temple," etc.,

כדרך ההשתלשלות כו' ועוד דוגמא לזה ממ"ש במ"א גבי ענין ברכת הזימון שבשכיל ההמשכה להתחלקות לרבים צריך לעשות תחלה בחי' בריכה כו' כי כדי להשפיע לרבים צריך שיבוא האור בהארה גדולה כו' ע"ש.

"in the manner of the chain of descent," etc. And another example of this is from what is written elsewhere concerning the blessing of the zimun: that for the drawing down to be divided among many, one must first make a "pool" (berechah), etc., for in order to bestow upon many, the light must come in a great radiance, etc.; see there.

ועד"ז יובן כאן ההפרש בין בית ראשון לבית שני לענין הגבולין כו' וד"ל [ודי למבין] וכל זה הוא בשופר

And along these lines the difference between the First Temple and the Second Temple with regard to the outlying regions will be understood here, etc.; and this suffices for one who understands.) All this is with the shofar.

אבל כלולב בזמן בהמ"ק [בית המקדש] היו נוטלין גם בגבולין ביום ראשון של חג שחל בשבת והענין

But the lulav, in the time of the Holy Temple, they would take even in the outlying regions on the first day of the Festival that fell on Shabbos. The explanation is

כי לולב אותיות לו לב שהוא ענין המשכה מו"ק [מוי קצוות] דז"א אל הלב הוא כתר דנוק' [דנוקבא] שמתחיל מחזה דז"א

that lulav has the letters of lo lev ("a heart to him"), which is the matter of a drawing down from the six extremities (vav ketzavos) of Z'eir Anpin to the heart, which is the Keser of Nukva, which begins from the chest of Z'eir Anpin.

כמו עד"מ בגשמיות מקור התהוות הדבור הוא מן החזה שממנו יוצא הלב דרך הקנה ונעשה קול ומתחלק אח"כ בכיטוי ה' מוצאות הפה להיות כ"ב אותיות אח"כ מן הגרון כו'

As, by way of analogy, physically, the source from which speech comes into being is the chest, from which the breath of the heart comes out through the windpipe and becomes a voice, and afterwards is divided in its articulation by the five places of articulation of the mouth, to become twenty-two letters: alef, ches, hei, ayin from the throat, etc.

וכך הוא למעלה שבח"י דבור העליון הנקי בח"י נוק' [נוקבא] התחלת התהוותו הוא מחזה דז"א שהוא גילוי מדות עליונות דאצילות שבהם מקור הדבור ונקרא בשם כתר דנוק' [דנוקבא] וד"ל [ודי למבין].

And so it is above: the level of supernal speech, called the level of Nukva, begins coming into being from the chest of Z'eir Anpin, which is the revelation of the supernal emotive attributes (middos) of Atzilus, in which is the source of speech; and it is called by the name Keser of Nukva. And this suffices for one who understands.

21 והנה בח"י המשכה זו היא למטה הרבה במדרגה מהמשכה שע"י השופר הנ"ל כי גם השבת עצמו הוא יותר נעלה במדרגה מהמשכה זו

Now, this drawing down is much lower in rank than the drawing down through the shofar mentioned above; for even Shabbos itself is higher in rank than this drawing down,

כי שבת הוא גילוי מוחין דאבא כמ"ש כי קדש היא לכם והלולב הוא המשכה מז"א לנוק' [לנוקבא] for Shabbos is the revelation of the mochin of Abba, as it is written, "for it is holy to you," and the lulav is a drawing down from Z'eir Anpin to Nukva.

אלא שאעפ"כ [שאף על פי כן] צריכים להמשכה זו גם בשבת להיות שגילוי המשכה זו שע"י הלולב היא מבחי' פנימית שהוא המשכת הדעת

Nevertheless, this drawing down is needed even on Shabbos, since this revelation and drawing down through the lulav is from the inner level, which is the drawing down of Daas

(ועיין בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער הלולב פ"ג [פרק ג'] בדרוש הר"ר [הרחמים רבים] יוסף מערכי ועמ"ש מענין הדעת שהוא בח"י הפנימית כביאור ע"פ מים רבים כפי' תולדות ובד"ה לא הביט און ביעקב כפי' בלק) כמ"ש כמ"א

(and see Pri Etz Chaim, the Gate of the Lulav, chapter 3, in the discourse of Rabbi Yosef Maaravi; and see what is written about Daas being the inner level in the explanation on the verse "Many waters," in Parshas Toldos, and in the discourse beginning "He has not beheld iniquity in Yaakov," in Parshas Balak), as is explained elsewhere.

אך עכ"פ [על כל פנים] מאחר שהמשכה זו היא למטה במדרגה היכולת היה אפי' [אפילו] בבית שני להמשיך בחינה זו אפילו גבולין כו'

But at any rate, since this drawing down is lower in rank, it was possible even in the Second Temple to draw this level down even [into] the outlying regions, etc.

(כי הרי המשכה זו היא מז"א לנוק' [לנוקבא] אשר היא בחי' ה' תתאה משא"כ השופר עיקרו ה' עילאה כנ"ל אלא שממנה מקבל הדבור כו'):

(For this drawing down is from Z'eir Anpin to Nukva, which is the level of the lower hei; whereas the shofar is essentially the upper hei, as mentioned above, except that speech receives from it, etc.)

22 קיצור. ומ"מ בבית שני ה' תתאה לא היה אפשר להמשיך בגבולין מבחי' תענוג ההוא שע"י השופר מה שלמעלה מבחי' שבת כי המשכה זו בה' עילאה דוקא בית ראשון משא"כ בלולב.

Summary: Nevertheless, in the Second Temple, [the level of] the lower hei, it was not possible to draw into the outlying regions from that delight which comes through the shofar, which is above the level of Shabbos, for this drawing down is specifically in the upper hei, the First Temple; which is not so with the lulav.

ובענין מה שהקשו עוד התוספות הא דגבי שופר התקין ריב"ז [רבן יוחנן בן זכאי] שיהיו תוקעין בכל מקום שיש בו ב"ד [בית דין] ובלולב לא אשתרי כלל יש לומר

As for what Tosafos further asked, that regarding the shofar Rabban Yochanan ben Zakkai ordained that it be sounded in every place where there is a court, while the lulav was not permitted at all, it can be said

כי הענין של שרש בחי' הב"ד [הבית דין] הסמוכים עם ההמשכה שע"י השופר יש להם שייכות גדול זה לזה

that the matter of the root of the ordained courts and the drawing down through the shofar have a great connection to each other.

כי שרש ההמשכה שע"י [שעתיק יומין] השופר למתק הדינים הוא מגבורה דעתיק שבמו"ס [שבמוחא סתימאה] וזהו עצמו שרש ומקור של הב"ד [הבית דין] סמוכין כמ"ש הרמ"ז [הרב משה זכות] ר"פ תשא גבי דמתקדשת ע"פ ב"ד [בית דין] ע"ש

For the root of the drawing down through the shofar, to sweeten the judgments, is from the Gevurah of Atik that is in the Mocha Stima'ah (the hidden brain), and this itself is the root and source of the ordained court, as the Ramaz writes at the beginning of Parshas [Ki] Sisa concerning [the month] being sanctified by the court; see there.

אבל הלולב אין לו שייכות כ"כ [כל כך] לבחי' הב"ד [הבית דין] כי הוא המשכת החסדים וכנודע דבחינת ר"ה [ראש השנה] הוא ענין שמאלו תחת לראשי והוא יום הדין. אבל סוכות הוא בחינת וימינו תחבקני:

But the lulav does not have so much connection to the court, for it is the drawing down of the chasadim (kindnesses); and as is known, Rosh HaShanah is the matter of "His left hand under my head," and it is the Day of Judgment, whereas Sukkos is the level of "and His right hand embraces me."

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/likutei-torah/rosh-hashanah/3/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok